

P.č.	Krajina	Leg. úprava pred vznikom funkcie sudcu (uchádzač/kandidát)	Všeobecná leg. úprava (zamestnanci)	Leg. úprava po vzniku funkcie (sudca)	Leg. úprava prevencie a ochrany duševného zdravia (sudcov)	Praktické poznatky	DISKUSIA o leg. úprave
1.	Španielsko	x	x	bez úpravy	x		prebieha diskusia o zavedení psychologického vyšetrenia u uchádzačov o funkciu sudcu ¹⁾
1) Už v roku 2012 bol návrh vypracovaný tzv. Inštitucionálnou komisiou zriadenou Ministerstvom spravodlivosti pozmeniť zákon tak, aby už študenti pred nástupom do Justičnej školy podstúpili psychologické vyšetrenie za účelom odhalenia psychických chorôb alebo správania, pre ktoré by boli nespôsobilí vykonávať funkciu sudcu - táto reforma nebola úspešná.							
2.	Nórsko	bez úpravy	x	podmienka mentálneho zdravia je súčasť všeobecných požiadaviek na funkciu	x	ak by nastala pochybnosť o mentálnom zdraví sudcu, uskutočnil by sa pohovor medzi predsedom súdu a konkrétnym sudcom; za obvyklých podmienok by bol sudca požiadaný o vzdanie sa funkcie; v prípade nesúhlasu sudcu, rozhodne súd na návrh oprávneného subjektu.	x
3.	Maďarsko	pred vymenovaním do funkcie hodnotenie - previerka zdravotnej, fyzickej a psychickej spôsobilosti vykonané expertnou komisiou zloženou z justičných hodnotiteľov menovaných ministrom spravodlivosti so schválením prezidenta Národného súdneho úradu	x	bez úpravy	x	x	plánovalo sa zavedenie psychologickéj poradne na dobrovoľnej báze na Mestskom súde v Budapešti - odmietnuté z finančných dôvodov
4.	Nemecko	x	x	nadriadený sudcu môže nariadiť hodnotenie stavu mentálneho zdravia , ak sú pochybnosti o spôsobilosti sudcu na výkon funkcie, ktoré vykonáva úradník mentálneho zdravia, zavedený dôchodok z dôvodu nespôsobilosti na výkonu funkcie , aj pri čiastočnej nespôsobilosti - so súhlasom sudcu alebo bez súhlasu sudcu na základe súdneho rozhodnutia	služobné dohody o zdraví sudcov, zriadené komisie pre manažment zdravia ²⁾	x	neprebieha
2) Existujú služobné dohody o zdraví pre sudcov. Napríklad, podľa takejto dohody v Berlíne sa zriaďujú komisie pre manažment zdravia, ktorých hlavné úlohy sú: plánovanie a kontrola vnútorného manažmentu zdravotného systému v rámci služobného výkonu (služobného úradu), príprava a odporúčanie rozhodnutí, vývoj strategických a výkonnostných cieľov oddelenia, implementácia kompletného zamestnaneckého zdravotného manažmentu, analýza zdravotnej situácie v oddelení, vypracovanie akčných, časových ako aj finančných plánov, hodnotenie a kontrola projektov.							

5.	Estónsko	x	x	odvolanie z funkcie sudcu zo zdravotných dôvodov alebo pre nespôsobilosť výkonu funkcie sudcu ³⁾)	bez úpravy	x	úvahy o prijatí legislatívnych opatrení bez bližšej špecifikácie
3) Napríklad pri predsedovi Najvyššieho súdu – ak je 6 mesiacov po sebe neschopný vykonávať svoju funkciu (z dôvodu choroby alebo iných dôvodov), prezident republiky predloží odôvodnenú žiadosť Najvyššiemu súdu aby rozhodlo o tom, že predseda súdu nie je schopný vykonávať svoju funkciu. Takéto rozhodnutie súdu automaticky znamená odvolanie z funkcie predsedu.							
6.	Slovinsko	podmienka celkového dobrého zdravia	x	bez úpravy	všeobecná prevencia a ochrana mimo justičného prostredia u všeobecného lekára alebo špecialistu	x	v odborných kruhoch prebieha diskusia o požiadavke prijať právnu úpravu pomoci trestným sudcom vrátane psychologickéj pomoci
7.	Belgicko	súčasťou výberového konania sú psychologické testy, ktoré majú len odporúčací charakter a ich cieľom nie je hodnotiť a kontrolovať mentálne zdravie ⁴⁾)	zákon z 4. 8. 1996 tzv. Welfare law týkajúci sa zdravotného a bezpečného pracovného prostredia pracovníkov	zavedený predčasný dôchodok so súhlasom alebo bez súhlasu sudcu na základe rozhodnutia nezávislej komisie, voči ktorému je možné sa odvolať	x	nevykonáva sa žiadne hodnotenie stavu mentálneho zdravia u sudcov, nakoľko takéto hodnotenie by sa považovalo za protiústavné z dôvodu zásahu do sudcovskej nezávislosti	x
4) Psychologické testy overujú len také vlastnosti ako empatia a sociálne cítenie, odolnosť voči stresu, kooperácia a kolegialita, sebareflexia, adaptabilita.							
8.	Chorvátsko	súčasťou výberového konania je úspešné absolvovanie psychologického testu ako povinnej podmienky pred ústnym vypočutím pred súdnou radou	x	odvolanie z funkcie sudcu súdnou radou na základe konečného rozhodnutia kompetentného orgánu o nespôsobilosti sudcu na výkon funkcie pre fyzický a duševný stav; súdna rada môže nezávisle alebo aj na návrh predsedu súdu nariadiť sudcovi zdravotné posúdenie jeho fyzických a mentálnych schopností v zdravotníckom zariadení špecializovanom na mentálne zdravie	x	x	neuvažuje sa o inej právnej úprave

9.	Taliansko	x	Súdna rada Talianska pre všeobecné súdnictvo v roku 2017 vydala „obežník“ s organizačnými opatreniami v zmysle ktorých riaditelia sudcovských kancelárií musia zabezpečiť také fyzické aj mentálne podmienky sudcom na pracovisku, aby to prispievalo k zlepšovaniu pracovného života ⁵⁾	bez úpravy	pravidelné lekárske prehliadky za účelom zisťovania, či sudca netrpí chorobou z povolania	možnosť odvolať sudcu z funkcie z dôvodu „mentálnej slabosti“ alebo „oslabenia intelektuálnych schopností“ (alebo predtým postaviť mimo službu z dôvodu choroby)	neprebieha
----	-----------	---	---	------------	---	--	------------

5)V zmysle uvedených podmienok by mala byť zabezpečená optimalizácia individuálnych právomocí sudcov vo vzťahu k organizačným rozhodnutiam týkajúcich sa chodu kancelárie, dobré pracovné vzťahy zaručené spravodlivým prerozdeľovaním vecí medzi sudcov a rýchle riešenie konfliktných situácií, ochrana rodičovstva a práv sudcov v prípade čerpania PN (OČR) zabezpečením organizačnej flexibility v kancelárii.

10.	Albánsko	x	x	zákon č. 96/2006 o statuse sudcov a prokurátorov - Súdna rada môže skúmať fyzickú alebo mentálnu spôsobilosť resp. nespôsobilosť sudcu, ktorá môže viesť k rozhodnutiu o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu alebo o odvolaní z funkcie sudcu; rozhodnutie môže zrušiť a obnoviť funkciu sudcu, ak pominuli dôvody pozastavenia ⁶⁾	x	x	x
-----	----------	---	---	---	---	---	---

6) Súdna rada poverí expertnú komisiu na vypracovanie špecializovaného odborného názoru k spôsobilosti sudcu. Sudca má právo na prístup k spisu, byť zastúpený právnikom a byť v tejto veci vypočutý.

11.	Dánsko	x	nariadenie č. 1406 z 26.9.2020 o psychosociálnom pracovnom prostredí - všeobecné nariadenie na ochranu mentálneho zdravia všetkých zamestnancov	x	sudcovia (a ostatní zamestnanci súdov) majú právo na psychologickú asistenciu pri traumatizujúcej udalosti v práci. Spoločné hodnotenie zdravia a manažmentu na všetkých súdoch raz za 3 roky formou dotazníka ⁷⁾	x	neuvažuje sa o inej právnej úprave
-----	--------	---	---	---	--	---	------------------------------------

7) Psychologická asistencia zahŕňa predovšetkým krízovú asistenciu a psychologickú poradňu, ktorá pozostáva z individuálneho psychologického interview a následného psychologického debriefingu pred, počas alebo po udalosti. V dotazníku, ktorým sa vykonáva spoločné hodnotenie, sa uvádzajú výsledky nielen v číslach, ale respondenti uvádzajú slovami kvalitatívny feedback aj s príkladmi. Následne vedenie súdov spoločne so zamestnancami je zodpovedné za vypracovanie a implementácie akčného plánu.

12.	Rumunsko	x	x	zákon č. 303 /2022 o postavení sudcov a prokurátorov upravuje psychologické hodnotenie , ktoré vykonávajú hodnotiace komisie a sudcovia, prokurátori, asistenti sudcov a ostatní právni poradcovia sú povinní ich každých 5 rokov podstúpiť ⁸⁾)	aktuálne súdna rada implementuje projekt Zvyšovanie výkonu a kvality inštitúcie zlepšovaním psychologického hodnotenia a asistencie v súdnictve ⁹⁾)	x	psychologický program/poradňa, nemá zatiaľ žiadne zákonné ustanovenia, nakoľko bol zavedený do praxe na konci roku 2022 a je potrebné prijať príslušnú právnu úpravu regulujúcu tento inštitút
-----	----------	---	---	---	---	---	--

8) Hodnotiace komisie pre psychologické hodnotenie sú zložené na základe rozhodnutia súdnej rady alebo na základe rozhodnutia inej inštitúcie. Členmi hodnotiacich komisií sú psychológovia, napríklad zo súdnej rady, najvyššieho súdu, odvolacích súdov, súdnej inšpekcie, národného inštitútu pre sudcov (justičná akadémia) alebo registra rumunských atestovaných psychológov. Výsledkom testovania je správa obsahujúca psychologický profil testovaného spolu so známku „Odporúča“ alebo „Neodporúča“. Ak testovaný dostane známku „Neodporúča“, hodnotiaca komisia to notifikuje príslušnému orgánu (vyššie uvedené) a odporučí vykonanie špeciálnej zdravotnej prehliadky (expertíze) a následnú psychologickú poradňu (psychologický program) s trvaním až do 6 mesiacov, po ktorom musí osoba podstúpiť nové psychologické hodnotenie.

9) V súčasnosti súdna rada implementuje projekt s názvom Zvyšovanie výkonu a kvality inštitúcie zlepšovaním psychologického hodnotenia a asistencie v súdnictve.

Celkovým cieľom projektu je zlepšiť systém výberových konaní na sudcov a prokurátorov a ich psychologickú pomoc a hodnotenie počas ich profesionálneho rozvoja, vrátane prístupu k manažérskym pozíciám, s konečným cieľom zvýšiť kvalitu súdnictva a zlepšiť profesionálny výkon súdnictva ako celku.

Cieľom je tiež zaviesť stály systém psychologickej pomoci, ktorý bude predstavovať skutočnú podporu pre sudcov a prokurátorov pri správnom zvládaní profesionálnych výziev, a to najmä tých, ktoré vyplývajú z veľkého objemu činnosti (počet pridelených vecí), ako aj tých, ktoré môžu byť vyvolané stresom a neuropsychickými požiadavkami, ktoré sú vlastné týmto profesiám.

Vzhľadom na svoje špecifické právomoci, ktoré upravuje zákon č. 303/2022, má súdna rada za cieľ vyvinúť sériu regulačných nástrojov na uľahčenie implementácie príslušných právnych ustanovení, najmä tých, ktoré zabezpečujú psychologické hodnotenie sudcov a prokurátorov pri prijímaní do povolania, ale aj periodicky každých päť rokov. Zároveň je potrebné vypracovať metodiku hodnotenia sudcov a prokurátorov pre obsadenie riadiacich pozícií v systéme.

13.	Lotyšsko	x	povinnosť zamestnávateľa zabezpečiť zdravotnú prehliadku zamestnancov každé 2 roky	neexistuje špeciálna právna úprava týkajúca sa mentálneho zdravia; pri potrebe posúdenia mentálneho zdravia u sudcu sa vykoná mimoriadne hodnotenie sudcu a v prípade 2x po sebe negatívneho stanoviska hodnotiacej komisie môže byť sudca odvolaný z funkcie	x	o odvolaní sudcu rozhoduje parlament, ak sudca nie je podľa odborného názoru spôsobilý vykonávať funkciu (zo zdravotných alebo osobných dôvodov)	neuvažuje sa o inej právnej úprave
14.	Holandsko	x	možnosť tzv. mentálnej kontroly, počas ktorej sa hodnotí psychická odolnosť zamestnanca a ak je to potrebné diskutuje sa aj o potrebe koučingu alebo inej forme pomoci	inštitút tzv. skauta (experta), ktorý okrem hodnotenia psychickej odolnosti je expertom aj na problematiku pracovného zaťaženia sudcov; hodnotenie stavu duševného zdravia sudcov je na dobrovoľnej báze prostredníctvom mentálnej kontroly	každoročný hodnotiaci rozhovor sudcu s nadriadeným	x	neuvažuje sa o inej právnej úprave

15.	Moldavsko	formálna kontrola zdravotného stavu kandidátov, mentálne zdravie je jednou z podmienok pri vzniku funkcie sudcu	x	x	bez úpravy	x	mentálne zdravie a jeho aspekty boli podrobené vedeckému výskumu v záverečnej práci študenta medicíny s názvom „Zdravotno-sociálne aspekty sudcov v Moldavskej republike“, kde boli aj konkrétne odporúčania na ochranu mentálneho zdravia sudcov, štát si žiadne z nich neosvojil
16.	Švédsko	x	x	bez úpravy	bez úpravy	všeobecné ustanovenia o zdravotnom stave, ktoré sa týkajú odvolávania z funkcie sudcu alebo dočasného pozastavenia výkonu funkcie sudcu (strata pracovnej schopnosti z dôvodu choroby aj mentálnej)	x
17.	Bulharsko	podmienka mentálneho zdravia pri vzniku funkcie sudcu (písomné osvedčenie o výsledku zdravotnej prehliadky)	x	bez úpravy	x	x	neprebíha
18.	Anglicko a Wales	x	x	v praxi sa hodnotenie mentálneho stavu sudcov nevykonáva na pravidelnej báze; avšak v rámci zmluvy sudcu s human relations sa sudca zaväzuje, že kedykoľvek, keď o to požiada Najvyšší sudca/sudkyňa Anglicka a Walesu (Lord/Lady Chief justice) sa tento sudca podrobí zdravotnej prehliadke	justičné human relations ponúka sudcom sudcovský balík „duševnej pohody“, ktorý má za cieľ podporiť ich dobré duševné zdravie. Tento balík zahŕňa rôzne služby, ktoré sú na báze dobrovoľnosti napr. sudcovská linka pomoci (tzv. judicial helpline, ktorá je dispozícii 24 hodín denne 7 dní v týždni), bezplatný prístup k 6 súkromným poradniam. Taktiež sudcovia pracujúci v trestnej, rodinnej a imigračnej agende	justičné human relations poskytujú zamestnaneckú zdravotnú službu, ktorú môžu sudcovia požiadať o správu týkajúcu sa posúdenia vlastných schopností pre prácu v justičnom prostredí. Zároveň môžu požiadať aj o posúdenie vhodnosti odchodu na predčasný dôchodok z dôvodu choroby. Dvaja sudcovia majú v portfóliu zodpovednosť za sudcovskú pohodu (blaho); jeden pre súdy a jeden pre tribunály	neprebíha

					majú prístup každý rok k jednému strenutiu s vyškoleným profesionálom (psychológom). Sudcovia majú právo na okamžitú pomoc a podporu pri traume (tzv. trauma support)		
	Pozn.:						
	x - nemáme v podkladoch						